

CAMPUS WOUDESTEIN IN ONTWIKKELING II

ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

**Aangenaam studeren en werken
in een stimulerende omgeving**

ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

Campus in Ontwikkeling II

**AANGENAAM STUDEREN
EN WERKEN IN
EEN STIMULERENDE OMGEVING**

Voorwoord

Wanneer in september 2013 onze vernieuwde campus geopend wordt, aan het begin van het eeuwfeestjaar 2013-2014, hebben we er een periode opzitten van ingrijpende en noodzakelijke aanpassingen aan ons universiteitsterrein. Deze verbouwingsfase onder de titel 'Campus in Ontwikkeling I' is in de zomer van 2013 afgerond, geheel conform planning en budget. Dat is een groot compliment waard aan alle betrokkenen, maar zeker ook aan studenten en medewerkers die met humor en berusting om de verbouwingsperikelen heen hebben gestudeerd, geleefd en gewerkt.

Met de afronding van Campus in Ontwikkeling I is het eerste deel van ons masterplan klaar: een heldere plattegrond, meer uitzicht op groen en minder op auto's, een cultureel en bruisend campushart en uitbreiding van studentenhuisvesting. Met veel vertrouwen en ambitie hebben we besloten om met elkaar de volgende fase in te gaan: 'Campus in Ontwikkeling II'. In het boekwerk dat nu voor u ligt kunt u lezen over de plannen die we hiervoor hebben.

Campus in Ontwikkeling II is tot stand gekomen na een zorgvuldig proces van besluitvorming binnen onze organisatie. Aan de basis ervan liggen onderwijskundige ontwikkelingen, de wensen van faculteiten en studenten en onze eigen ambitie om een duurzame campus te ontwikkelen en tegelijk de continuïteit van onze gebouwen te waarborgen. De nieuwe plannen stellen ons in staat om onze aantrekkingskracht op (internationale) studenten, onderzoekers en onderwijspersoneel verder te vergroten door een stimulerende omgeving te creëren waar het, nu en in de toekomst, aangenaam studeren en werken is.

Met 'Campus in Ontwikkeling II' investeert de Erasmus Universiteit

Rotterdam opnieuw in de verbetering van haar studie- en werkomgeving. De plannen waarover u in dit boekwerk kunt lezen, zijn het resultaat van een ontwikkelproces dat in 2007 begon, als fysiek antwoord op het strategisch plan 'Erasmus 2013'. 'Campus in Ontwikkeling II' zorgt voor de fysieke invulling van het volgende strategische plan 'Internationally Engaged'. Zowel het College van Bestuur als de decanen zien dit als een noodzakelijke voorwaarde voor een topuniversiteit.

Mr. P.F.M. van der Meer Mohr, voorzitter College van Bestuur

Prof. dr. H.G. Schmidt, rector magnificus

Drs. B.J.H. Straatman, lid College van Bestuur

Hoe het begon...

In studiejaar 1968/1969 liepen er op Woudestein 4.400 studenten rond. Vandaag de dag is het de studie- en werkplek van ruim 24.000 studenten en medewerkers.

Om de groei te faciliteren is er in de loop van de jaren veel ontwikkeld, uitgebreid en gebouwd op campus Woudestein. Omdat er geen meerjarenplan was, was de campus 'versteend' geraakt, waren overal parkeerplaatsen ontstaan, en had de campus een onduidelijke structuur gekregen.

De 'strategie '2013' met een stevige component 'internationalisering' was aanleiding om structureel over de toekomst van de campus na te denken.

Het College van Bestuur ziet de ontwikkeling van Woudestein tot een campus met meer internationale allure, een heldere plattegrond en een betere verhouding tussen steen en groen als essentieel voor het realiseren van haar lange termijn doelstellingen. Om de totale ontwikkeling te sturen werd daarom in 2010 een masterplan opgesteld, met een horizon van twintig jaar. De belangrijkste doelstellingen van het masterplan zijn:

- ruimte creëren voor voldoende m² voor onderwijs en onderzoek;
- ontwikkelen van een stimulerende omgeving;
- meer internationale uitstraling aan de campus geven;
- zorgen voor een nauwe verbondenheid met de stad;
- realiseren van een duurzame en bruisende campus.

Het masterplan wordt in fasen gerealiseerd. Voorafgaand aan iedere fase vindt brede consultatie en besluitvorming plaats. Fase 1 ('Campus in Ontwikkeling I') is in augustus 2013 afgerond en heeft gezorgd voor meer samenhang in de bebouwing, verlevendiging van de campus en verhoging van de kwaliteit van de campusfaciliteiten. Parallel aan de ontwikkeling van de nieuwe meerjarenstrategie van de universiteit is in 2012 een begin gemaakt met het maken van plannen voor Campus in Ontwikkeling II. Besluitvorming hierover heeft in het voorjaar van 2013 plaatsgevonden. De uitvoering is medio 2013 begonnen. Het centrale thema van Campus in Ontwikkeling II is 'Aangenaam studeren en werken in een stimulerende omgeving'.

De campus in de zomer van 2013

Studenten die in september 2013 aan hun studie beginnen, komen op een campus met een heldere plattegrond, een bruisend paviljoen en een groen en levendig hart, waar de auto's onder het maaiveld zijn verdwenen. In het nieuwe woongebouw voor (internationale) studenten wonen dan 370 studenten meer op de campus dan in de jaren daarvoor.

Institutenlaan en plaza vormen een duidelijke as van waaruit alle gebouwen snel en gemakkelijk te bereiken zijn. Aan de Erasmus Plaza staan twee nieuwe gebouwen: een nieuw, duurzaam gebouwd paviljoen en het nieuwe Hatta Building met 370 studentenappartementen en daaronder een fitnessruimte.

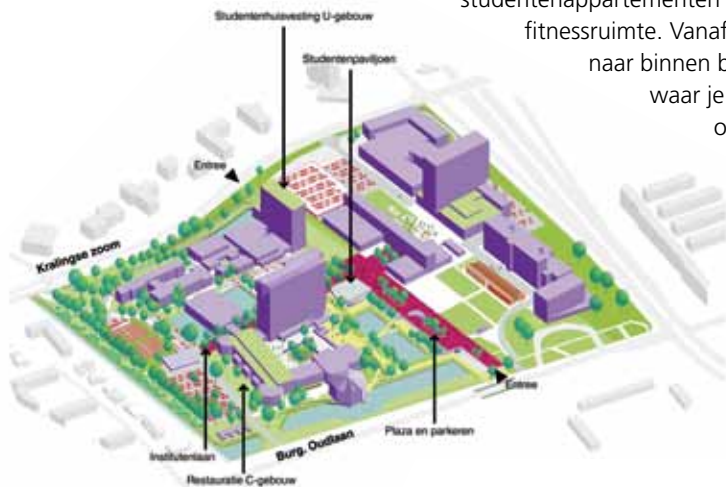
Vanaf de plaza loop je direct naar binnen bij het Erasmus paviljoen, waar je kunt studeren, elkaar ontmoeten, iets eten en drinken, op het terras zitten, vergaderen en naar voorstellingen kunt kijken.

Zowel Tinbergen Plaza aan de zuidzijde als het oorspronkelijke A-C-H complex (het huidige hoofdgebouw)

aan de noordzijde zijn gemakkelijk te bereiken.

Het C-gebouw is gerestaureerd en ook de C-hal is een levendig ontmoetingspunt.

Daarnaast is veel aandacht besteed aan het inrichten en verbeteren van de buitenruimte. Het campushart heeft veel water en groen terug gekregen. Vanaf het terras van het paviljoen en de trappen van de plaza kijkt men uit op een grote vijver die in een parkachtige omgeving ligt. Donaties hebben het mogelijk gemaakt in de vijver een fontein aan te leggen en de zo gewaardeerde prunussen terug te brengen in het hart van de campus.

Situatie medio 2013

De vragen van morgen

'Campus in Ontwikkeling II' (2013-2016) is gebaseerd op concrete wensen en behoeften vanuit de faculteiten en studenten. Zo groeit de komende jaren de vraag naar kleine collegezalen, studieplekken en faciliteiten. De universiteit heeft gekozen voor een aanpak met als kenmerk 'goed is goed genoeg'. De plannen vanuit 'Campus in Ontwikkeling II' dragen mede bij aan de verbetering van de efficiency van de bedrijfsvoering.

Onderwijskundige ontwikkelingen

Het onderwijs wordt activerend. Er is een groeiende vraag naar onderwijsruimten voor intensief probleemgestuurd onderwijs in kleine groepen, ondersteund door interactieve audiovisuele middelen. Het aantal kleine collegezalen zal dan ook worden uitgebreid. Door de collegezalen intensiever te gebruiken en vanuit de '3 B's' aan te sturen: Bezetting, Benutting en verlenging van de Bedrijfstijd, wil de EUR de beschikbare ruimten efficiënter gebruiken.

Uiteindelijk zal er aan de plaza een nieuw onderwijsgebouw worden gebouwd. Dit doet vanaf 2015 dienst als multifunctioneel onderwijsgebouw. Hierin komen onderwijszalen en diverse studieplekken. Ook naar

studieplekken stijgt de vraag. Om aan de groeiende behoefte aan meer én meer soorten studieplekken te voldoen, wordt het aantal studieplekken in de periode tot 2016 fors uitgebreid, van 1200 naar ongeveer 1900 plekken. De verhouding studieplek/student gaat hiermee naar 1 per 10.

Continueren gebouwen

Naast onderwijskundige ontwikkelingen heeft de universiteit te maken met de noodzaak ervoor te zorgen dat bestaande gebouwen goed blijven functioneren. De gebouwen op de campus bevatten technische installaties die een beperkte levensduur hebben. Deze moeten worden aangepast of vernieuwd. Zo moeten in de gebouwen M en L de technische installaties vervangen worden. De bibliotheek is veertig jaar oud en is toe aan een grondige restauratie, ook al omdat hij steeds intensiever wordt gebruikt.

Binnen de EUR beschikken medewerkers over een relatief groot aantal vierkante meters per medewerker. Door de groei van het aantal opleidingen stijgt de komende jaren de vraag naar kantoorruimte. Hieraan kunnen we tegemoet komen door het bijbouwen van kantoorruimten. Het College van Bestuur van de EUR heeft echter gekozen voor een efficiënter gebruik van de beschikbare ruimte met

behoud van kwaliteit. De noodzakelijke verbouwingen zullen daarom worden aangegrepen om ruimte-efficiency te realiseren. De ruimte die beschikbaar komt, stelt de EUR in staat om in de derde fase van de campusvernieuwing het E-gebouw te ontmantelen, een zeer onduurzaam gebouw. Ook in het kader van de duurzame campus is dit dus de betere optie.

Bij kantoorverbouwingen worden samen met de faculteiten plannen gemaakt voor de herinrichting van de kantoren, waarbij ook andere kantoorconcepten dan de traditionele worden betrokken. De gemiddelde kantoorruimten worden hierdoor kleiner, maar blijven nog steeds bovengemiddeld qua grootte ten opzichte van vergelijkbare universiteiten en faculteiten.

Goed is goed genoeg

Voor de realisatie van alle wensen op gebied van huisvesting zijn verschillende scenario's onderzocht. Daarbij is rekening gehouden met te verwachten ontwikkelingen op het financiële vlak. Samen met het CvB en decanen is gekozen voor het scenario 'goed is goed genoeg'. In dit scenario wordt een aantal projecten afgemaakt, zoals de tweede fase van de parkeergarage, en een aantal nieuwe projecten in bestaande gebouwen opgepakt. Het scenario dat is gekozen is niet de meest luxe optie, maar levert nog steeds een mooi en goed resultaat op.

De projecten

In 'Campus in Ontwikkeling II' gaat de EUR drie clusters van activiteiten uitvoeren: nieuwbouw, de verbouw en herinrichting van bestaande gebouwen en het verder ontwikkelen van het terrein.

Nieuwbouw

Een belangrijk doel van Campus in Ontwikkeling II is het realiseren van goede, moderne en toekomstbestendige studie- en werkplekken in 2018. Een deel hiervan wordt ingevuld in het nieuw te bouwen Multifunctionele Onderwijsgebouw (MFO). Dit zal in eerste instantie onderdak bieden aan de bibliotheek, in de periode dat het UB-gebouw gerestaureerd wordt (2015-2016). Daarna gaat het gebouw onderdak bieden aan zalen voor probleemgestuurd onderwijs (PGO) en honderden studieplekken. Vanaf 2015 komen er winkels en faciliteiten in de plint.

Het nieuwe onderwijsgebouw wordt prominent gepositioneerd aan de nieuwe hoofdas, direct naast het L-gebouw. Toegankelijkheid, transparantie, overzicht, daglicht en duurzaamheid vormen de sleutelbegrippen van dit gebouw.

Binnen en buiten lopen zoveel mogelijk in elkaar over. Studenten en bezoekers kunnen vanaf Erasmus Plaza het gebouw zo vrij mogelijk inlopen, en komen daarbij direct uit in het atrium.

Een ander groot nieuwbouwproject is de realisatie van het tweede deel van de parkeergarage. Daarnaast geeft 'Campus in Ontwikkeling II' concrete invulling aan de nieuwe voorzieningen op de campus, zoals een supermarkt en andere retail-faciliteiten. Dit alles met als doel dat studenten en medewerkers op een levendige campus nog vele jaren met plezier naar colleges en werk komen.

Verbouw/herinrichting

Het gros van de projecten bestaat uit de verbouw en/of herinrichting van bestaande gebouwen: de restauratie van de bibliotheek en de kantoorherinrichtingen van onder meer de gebouwen L, T, en M. In de periode 2013-2016 gaat de EUR vooral werken aan de binnenkant van de gebouwen.

In de gebouwen L, T en M worden installaties vervangen en moderniseren we de kantooromgevingen. Uitgangspunt hierbij is dat er voor elke activiteit optimale voorzieningen zijn. De betrokken faculteiten zijn leidend bij de inrichting. Sommigen grijpen de verbouwing aan om hun identiteit te versterken. Zo zorgt de EUR ervoor dat medewerkers in inspirerende, creatieve ruimten kunnen werken. 'Grenzeeloos werken' is het uitgangspunt, over de grenzen van je eigen werkplek heen

en inspelen op het internationale karakter van de nieuwe campus van de EUR. In het L-gebouw wordt tevens de onderwijsfunctie gemoderniseerd. Er wordt ruimte gemaakt voor de ambitie om een proefrechtbank te realiseren.

Het bibliotheekgebouw is onderdeel van het gemeentelijke monument. De bibliotheek wordt steeds intensiever gebruikt. Grondige restauratie is nodig voor de instandhouding van het gebouw en verbetering van het verblijfsklimaat, maar wordt ook aangegrepen om het aantal studieplekken omhoog brengen.

De Carrousel wordt omgetoverd tot Erasmus Food Plaza waar gerechten uit verschillende windstreken aangeboden worden.

Terrein

Op het terrein zal in fase II de structurele verbetering van de campus, ingezet in fase I, worden afgerond. Het tweede deel van Erasmus Plaza zal gecompleteerd worden, waarna de centrale toegang van twee kanten tot de campus een feit is. Hiermee wordt een essentieel onderdeel van het masterplan voltooid: het aanleggen van een centrale as die de bereikbaarheid van alle gebouwen verbetert en meer eenheid creëert. Met het tweede deel van de plaza wordt ook het Hatta Building goed bereikbaar.

De Institutenlaan wordt verlengd via de onderdoorgang onder het L-gebouw, waardoor weer een open verbinding met Tinbergen Plaza ontstaat. Aan de noordkant van de campus wordt een park gerealiseerd, met daarin een multifunctioneel sportveld en een gedeelte 'plukstruiken'.

Vlak bij de plek waar de 'eieren van Petri' stonden wordt in 2014 een nieuw kunstwerk geplaatst. Dit wordt gefinancierd uit een reservering in de begroting van Campus in Ontwikkeling I en een bijdrage van het Mondriaanfonds. Het kunstwerk is een ensemble van een gedachtenwolk van spiegeland RVS en de natuurstenen sokkel, die in het verleden op het Grotekerkplein het beeld van Erasmus droeg. De gedachtenwolk is een 'body of thought': zij verwijst naar kennis en denken uit het verleden, het heden en de toekomst.

Uit Campus in Ontwikkeling II zal een tweede nieuwe kunstwerk voortkomen. Dit is mogelijk door de percentageregeling die de EUR opnieuw in het leven heeft geroepen.

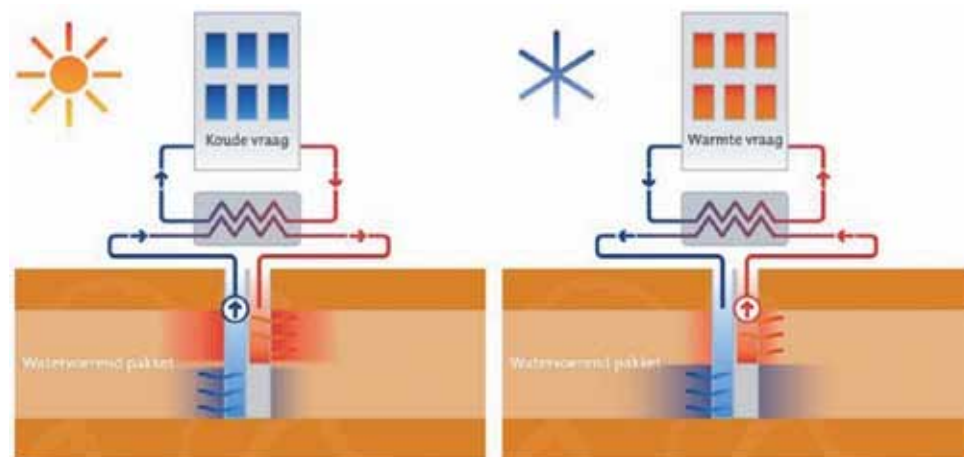

Duurzame campus

De Erasmus Universiteit bouwt aan een duurzame campus. Haar ambitie is om een van de groenste universiteiten in Nederland te worden. Alle verbouwingen, restauraties en nieuwbouwprojecten op de campus dragen daarom bij aan een duurzame en groene campus.

Een duurzame campus is allereerst een campus waar de gebouwen intensief worden gebruikt. Wanneer studenten, medewerkers en gasten in een inspirerende en comfortabele omgeving verblijven om te studeren, werken en elkaar te ontmoeten, zal alle ruimte op de campus beter benut worden. Ondanks dat er gebouwd wordt, blijft het percentage water en groen op de campus gelijk, op 40%.

De energievraag van de aangepakte gebouwen wordt zo laag mogelijk gehouden, natuurlijke bronnen worden ingezet voor verwarmen en koelen en er wordt gebruik gemaakt van groene energie.

Duurzaam energiegebruik gebouwen

De energievraag bij nieuw- en verbouw verminderen we door de inzet van 'passief' bouwen, groene daken, dubbelglas, zonnepanelen, energiezuinige installaties, natuurlijke ventilatie en duurzame materialen. Deze uitgangspunten worden bijvoorbeeld toegepast bij het nieuw te realiseren multifunctionele onderwijsgebouw.

Ook in andere gebouwen worden maatregelen genomen om de energievraag zo laag mogelijk te maken. Bijvoorbeeld door warmte uit koelinstallaties terug te winnen, wind te gebruiken bij de koeling van serverruimtes, verlichting aan te sluiten op daglichtschakelingen en aanwezigheidsdetectie en energiezuinige lampen te gebruiken. Nabij het Erasmus Paviljoen is de eerste bron voor warmte-/koudeopslag (WKO) geboord. Deze zorgt voor koeling en verwarming van het Erasmus Paviljoen. In de komende jaren zullen meer gebouwen op een WKO-bron worden aangesloten.

Mobiliteit

De EUR heeft een afspraak met de Gemeente Rotterdam dat het aantal parkeerplekken in de nieuwe situatie is afgestemd op de bezettingsgraad van de huidige parkeerplaatsen. Gefaseerd gaan eigen medewerkers van de EUR betalen voor de parkeerplaatsen om hen zo te ontmoedigen met de auto naar hun werk te komen. Daarnaast zijn er allerlei stimulerende maatregelen om alternatieve vormen van vervoer te gaan gebruiken.

Planning oplevering projecten

2013 (vanaf september)

- Foodcourt incl. inrichting
- Doorbraak L
- Verbouwing H3
- T – kantoorherinrichting FSW
- Sloop dek P4

2014

- Herinrichting G – studieplekken
- M – kantoorherinrichting ESHCC

2015

- Plaza en parkeergarage fase 2
- Inrichting bedrijfsruimten onder het U-gebouw
- L – kantoorherinrichting ESL
- Nieuwbouw MFO incl. inrichting en winkel
- L – studieplekken 2e en 3e verdieping
- L – studieplekken laagbouw & proefrechtbank
- Park Noord

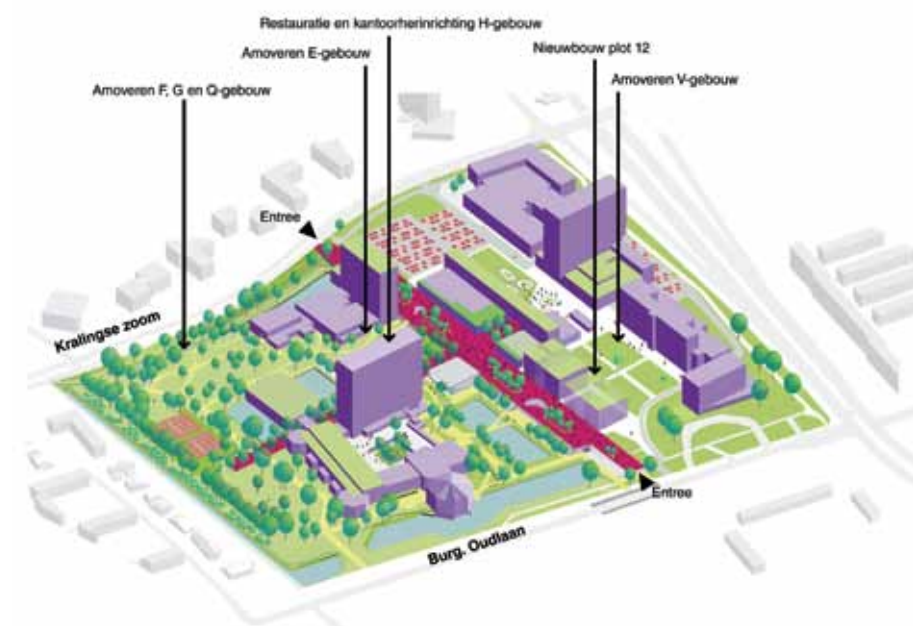
2016

- Amoveren N (indien de overige kantoorruimten beter benut worden)
- Restauratie bibliotheek

Toekomst: 2017-2020

'Campus in Ontwikkeling II' loopt van 2013 tot 2016. Na 2016 zal er echter zeker een vervolg komen op deze campusontwikkelingen. In 'Campus in Ontwikkeling III' is bijvoorbeeld voorzien dat in 2017/'18 het H-gebouw gerenoveerd zal worden. Afhankelijk van de ontwikkeling van de aantallen studenten en medewerkers in de komende jaren, zal zorgvuldig bekeken worden of sloop van verouderde gebouwen nodig is dan wel of de EUR verder kan groeien. In de ambitie en plannen staat de campus van de EUR er in 2020 echter up-to-date bij. 'Campus in Ontwikkeling II' is dus met recht een investering in de toekomst.

Communicatie

Communiceren over de plannen en de werkzaamheden is van groot belang, mede omdat de bouwwerkzaamheden plaatsvinden in en om gebouwen waar colleges en tentamens plaatsvinden en wordt gewerkt. Om alle betrokkenen goed te informeren is een communicatieplan opgezet waarin doelgroepen, rollen en communicatie-uitingen zijn geformuleerd. Voor geïnteresseerden is een informatieve website: www.eur.nl/campusvanmorgen. Er wordt verder gecommuniceerd via nieuwsbrieven, informatieborden, hekdoeken, presentaties, en dergelijke.

Meer informatie

Heeft u suggestie of vragen over CiOII? Dan kunt u contact opnemen met de afdeling EFB (Erasmus Facilitair Bedrijf), e-mail: campusinontwikkeling@efb.eur.nl

